

**WOJEWÓDZKI KONKURS ORTOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015
ETAP SZKOLNY**

Jednym pociągnięciem pióra

Od dawien dawna człowiek próbuje utrwalić myśli, uczucia, zdarzenia. Doskonali sztukę pisania i narzędzie jej służące. Początek historii piśmiennictwa nieodmiennie wiąże się z wynalezieniem pióra.

Przed wiekami ludzie kreślili znaki palcem zanurzonym w sokach roślin lub krwi zwierząt. Przyznać trzeba, że brud z tym związany stanowił nie lada wyzwanie. Wkrótce okazało się, że wygodniejszym narzędziem są łądygi różnych gatunków trzciny. Miały one w środku wydrążenie. Gdy zanurzano je w płynie, w rurce pozostawała niewielka ilość cieczy. Te pierwsze pióra były łatwo dostępne, gdyż ten, kto odczuł przemożną ochotę tworzenia, naprędce mógł je znaleźć nad brzegiem pobliskiej rzeki. Wystarczyło tylko trzciniową łądygę pomalutku zatemperować nożem na skos i nieco podciąć wzdłuż na czubku.

Sztuka pisania przysparzała różnorodnych trudności. Pożądana była cierpliwość i precyzja. Wówczas zrodziła się kaligrafia, czyli umiejętność starannego i estetycznego pisania. Starożytni Grecy i Rzymianie wykorzystywali narzędzia piśmiennicze sporządzone z trzciniowych łądyżek lub z brązu, ale posługiwali się także piórami gęsi, łabędzi, indyków lub kruków. Jak wiadomo, pióra służyły najdłużej sztuce pisania, bo aż do połowy XIX wieku. Do użytku nadawała się tylko szóstka lotek ze skrzydeł. Należało je wyprażyć lub spiec, oczyścić, a następnie utwardzić. Później wnętrze trzonu pióra wypełniało się atramentem i już można było pisać.

Pióra ptasie dość szybko się samorzutnie ścierały o chropowate powierzchnie pergaminu czy papieru i należało je ostrzyć. Zaczęto więc poszukiwać trwalszych narzędzi. Zrodził się pomysł produkowania metalowych stalówek zakładanych na obsadki. Maczano je w mosiężnych lub porcelanowych kałamarzach, którym nadawano niekiedy oryginalne i bogato zdobione kształty. Mniej więcej sto lat od chwili wyrobu pierwszych stalówek powstało wieczne pióro ze skuwką zabezpieczającą przed wylaniem się atramentu.

Współcześnie posługujemy się wiecznymi i kulkowymi piórami albo długopisami. Nie opryskują nas atramentem ani nie tworzą kleksów. Niepotrzebne stały się bibuła i kałamarze. Choć używamy pierwszorzędnej jakości narzędzi, na ogół nie staramy się stosować do zasad kaligrafii. Jednym pociągnięciem pióra sztuka pięknego pisania została odesłana do lamusa.

**WOJEWÓDZKI KONKURS ORTOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015
ETAP SZKOLNY**

Instrukcja

Uczniowie piszą ze słuchu przygotowany tekst, czyli dyktando. Dyktando należy odczytać uczniom trzy razy.

I. Czynności organizacyjne (nie są wliczane w czas pisania dyktanda przez ucznia)

1. Nauczyciele rozdają arkusze, które uczestnicy konkursu kodują.
2. Uczniowie zapoznają się z instrukcją.
3. Nauczyciel odczytuje głośno, wyraziście i miarowo całe dyktando. Zachowuje naturalną artykulację głosek.

Należy zadbać o właściwą dykcję oraz intonację zdań na każdym etapie dyktowania.

II. Właściwa faza dyktowania tekstu – 45 minut

1. Nauczyciel dyktuje poszczególne zdania dzielone na frazy. Informuje o zakończeniu zdania.
2. Po zakończeniu dyktowania nauczyciel ponownie odczytuje cały tekst. W tym czasie uczniowie mogą dokonywać korekty.
3. Kiedy nauczyciel podyktuje cały tekst, zbiera prace uczniów. W tym czasie żaden uczeń nie może nanosić poprawek.